

El joc dels pelegrins

—**N**adal sense regals no sembla Nadal —va murmurar la Jo, ajaguda a la catifa.

—És tan horrible ser pobra! —va dir la Meg, i va sospirar alhora que es mirava el seu vestit vell.

—Crec que no és just que algunes noies tinguin tantes coses boniques i unes altres no en tinguin cap —es va plànyer la petita Amy.

—Tenim el pare i la mare i ens tenim les unes a les altres —va dir la Beth tranquil·lament des del seu racó.

Els quatre rostres juvenils, que reflectien el foc de la llar, es van il·luminar amb aquelles paraules reconfortants, però es van tornar a enfosquir quan la Jo va dir amb tristesa:

—Al pare no el tenim, i no el tindrem en molt de temps.

No va dir «potser mai més», però cada una ho va afegir mentalment. El seu pare era molt lluny, al front.¹

---

¹ Es refereix a la guerra de Secessió nord-americana, que va tenir lloc entre els anys 1861 i 1865 i va enfrontar els estats esclavistes i secessionistes del sud dels Estats

No van dir res durant un minut. Després, la Meg va dir en un to diferent:

—Saps que la raó per la qual la mare ha proposat que no hi hagi regals aquest Nadal és perquè serà un hivern dur per a tothom i pensa que no hem de gastar per gastar mentre els homes pateixen a l'exèrcit. No podem fer gaire, però sí aquests petits sacrificis, i hauríem d'estar contentes de poder fer-los. Encara que jo no ho estic.

Va moure el cap mentre pensava amb tristesa en totes les coses boniques que volia.

—No crec que cap de vosaltres pateixi tant com jo —va exclamar l'Amy—, perquè no heu d'anar a l'escola amb noies impertinents que es burlen de tu si no saps la lliçó, i es riuen dels teus vestits, i parlen malament del teu pare si no és ric i t'insulten si el teu nas no és perfecte.

—No t'agradaria que tinguéssim els diners que el pare va perdre quan érem petites, Jo? —va preguntar la Meg, que encara es recordava dels vells temps—. Mare meva... ! Que felices i que bones que seríem si no tinguéssim preocupacions!

—L'altre dia vas dir que som molt més felices que els nens dels King, que es passen el dia barallant-se i queixant-se, malgrat que tenen molts diners.

—Ho vaig dir, Beth. No ho sé, suposo que ho som, perquè, encara que hem de treballar, ens divertim i formem una colla de conya, com diria la Jo.

—La Jo parla d'una manera tan vulgar! —va dir l'Amy amb una mirada de reprovació cap a la figura llargaruda ajaguda a la catifa.

Units (confederats) amb els estats unionistes del nord. La guerra va acabar amb la rendició del bàndol confederat i l'abolició de l'esclavitud, després de deixar uns 750.000 morts. El pare de les protagonistes lluita en el bàndol unionista.

La Jo es va asseure, es va ficar les mans a les butxaques i va començar a xiular.

—No facis això, Jo. És tan masculí!

—Per això ho faig.

—Detesto les noies rudes i poc femenines!

—I jo detesto les cursis melindroses!

—Vinga, noies, cap de les dues no té raó —va dir la Meg, fent el seu paper de germana gran—. Ets prou gran per deixar d'una vegada aquestes bajanades de nois i comportar-te més bé, Josephine. Quan eres petita tant era, però ara que ets tan alta i que ja et reculls els cabells, hauries de recordar que ets una senyoreta.

—No ho soc! I si recollir-me els cabells em converteix en una senyoreta, aniré amb trenes fins als vint —va exclamar la Jo. I, arrencant-se la ret, es va deixar anar la llarga cabellera castanya—. Odio pensar que he de créixer i convertir-me en la senyoreta March,² i portar vestits llargs i semblar tan delicada com una margarida de porcellana. Ja és prou dolent ser una noia, quan el que m'agraden són els jocs, les feines i les maneres dels nois! No puc superar la meva desil·lusió per no ser un noi. I ara és pitjor que mai, perquè em moro de ganes d'anar a lluitar amb el pare. I l'únic que puc fer és quedar-me a casa i teixir, com una vella corsecada.

La Jo va sacsejar el mitjó de l'exèrcit que estava teixint fins que les agulles van sonar com castanyoles i el cabdell va sortir rodant per terra.

—Pobra Jo! És una llàstima, però no s'hi pot fer res, així que hauràs d'acontegar-te que el teu nom soni a noi i a jugar a ser el nostre germà —va dir la Beth, acariciant-li el rostre aspre

---

² Com a segona de les germanes, la Jo rep el tractament de senyoreta March, mentre que la seva germana gran, la Meg, és coneguda com a senyoreta Margaret (és a dir, pel nom de pila i no pas pel cognom).

amb una mà vermella que, a pesar de tant netejar i rentar, no havia perdut la suavitat.

—I quant a tu, Amy —va continuar la Meg—, ets massa capritxosa i primmirada. Aquests aires que tens ara resulten graciosos, però quan et facis gran semblaràs una oca envanida, si no vas amb cura. M'agraden les teves bones maneres i el teu parlar refinat quan no intentes ser elegant, però les teves paraules absurdes són tan dolentes com les vulgaritats de la Jo.

—Si la Jo és un xicotàs i l'Amy és una oca, jo què soc? —va preguntar la Beth, a punt per ser inclosa en el sermó.

—Tu ets un amor i res més —va contestar la Meg càlidament, i cap no la va contradir, perquè el «ratolinet» era la preferida de la família.

Les quatre germanes teixien assegudes a la llum del crepuscle mentre la neu queia suaument a l'exterior i el foc crepitava alegre a la llar de foc. Era una habitació confortable, encara que la catifa estava una mica descolorida i el mobiliari era senzill. Un parell de quadres bons adornaven les parets, hi havia llibres per tots els racons, a les finestres creixien els crisantems i les roses de Nadal, i una atmosfera agradable i casolana ho impregnava tot.

La Margaret, la gran de les quatre, tenia setze anys i era molt guapa, de pell clara i una mica grassoneta, amb els ulls grossos, una abundant cabellera castanya, els llavis dolços i les mans, de les quals estava bastant orgullosa, especialment blanques. La Jo tenia quinze anys, era molt alta, prima i morena, i el seu aspecte recordava una mica el d'un poni, perquè semblava que mai no sabia què fer amb les llargues extremitats, que la destorbaven per a gairebé tot. Tenia una boca decidida, un nas una mica còmic i uns aguts ulls grisos que no es perdien res i que podien esdevenir salvatges, divertits o pensatius, segons el moment. Estava molt orgullosa dels seus llargs i tofuts cabells,

encara que els acostumava a portar recollits en una ret perquè no la molestessin. L'Elizabeth, o la Beth, com l'anomenava tothom, era una noia de tretze anys amb les galtes rosades, els cabells llisos i els ulls brillants, de maneres tímides i amb una expressió pacífica que gairebé mai no s'alterava. El seu pare li deia «senyoreta Tranquil·litat», i el nom li esqueia d'allò més, perquè semblava viure en un món feliç del qual només sortia per comunicar-se amb les escasses persones en qui confiava i a qui estimava. L'Amy, malgrat que era la més jove, era considerada una persona de gran importància. Pàl·lida i esvelta, amb els ulls blaus i els cabells rossos que li queien sobre les espatlles formant tirabuixons, sempre es comportava com una petita dama i tenia molta cura de les seves maneres.

El rellotge va tocar les sis i la Beth, després de recollir les cendres de la llar de foc, va col·locar-hi al davant un parell de sabatilles perquè s'escalfessin. La imatge d'aquelles velles sabatilles va tenir un efecte positiu en les noies, perquè significava que la seva mare estava a punt d'arribar, i tot s'il·luminava per rebre-la. La Meg va deixar els seus sermons i va encendre el llum, l'Amy es va aixecar de la butaca sense que ningú li ho demanés i la Jo es va oblidar del seu cansament en agafar les sabatilles i acostar-les al foc.

—Estan prou desgastades. En necessita unes de noves.

—Crec que les hi compraré amb el meu dòlar —va dir la Beth.

—No, les hi compraré jo —va protestar l'Amy.

—Jo soc la gran —va afegir la Meg.

La Jo, però, la va interrompre amb decisió:

—Jo soc l'home de la família ara que el pare no hi és, i jo aconseguiré les sabatilles, perquè em va dir que cuidés la mare mentre ell no hi fos.

—Ja sé què farem —va dir la Beth—. Que cada una li regali una cosa per Nadal, en lloc de comprar-nos alguna cosa per a nosaltres.

—Quina idea tan pròpia de tu, Beth! —va exclamar la Jo—. I què li comprem?

Totes van rumiar uns instants. La primera a parlar va ser la Meg, a qui la visió de les seves precioses mans li havia donat una idea.

—Jo li regalaré uns guants bonics.

—Jo, sabates de l'exèrcit; les millors que pugui trobar —va decidir la Jo.

—Jo, mocadors ben acabats —va dir la Beth.

—Jo, una ampolla d'aigua de colònia. Li encanta, i no em costarà gaire, així em quedarà alguna cosa per comprar-me uns quants llapis —va explicar l'Amy.

—I com li donarem els regals? —va preguntar la Meg.

—Els podem posar a la taula i portar-la fins allà i esperar que els obri —va contestar la Jo—. Com solíem fer en els aniversaris, no us en recordeu?

—A mi em feia por quan em tocava seure a la cadira amb la corona posada mentre vosaltres desfilàveu amb els regals i m'anàveu fent un petó cada una. M'agradaven els regals i els petons, però era horrible veure-us allà assegudes mirant-me mentre jo obria els paquets —va dir la Beth, que s'estava torrant les galtes i torrava el pa al mateix temps per a l'hora del te.

—Deixarem que la mare pensi que anem a comprar coses per a nosaltres i li donarem una sorpresa. Haurem d'anar a comprar demà a la tarda, Meg. Ens queda molta feina encara per fer amb l'obra de teatre de Nadal —va comentar la Jo, caminant amunt i avall amb les mans a l'esquena i el nas alçat cap al sostre.

—Aquesta és l'última vegada que penso actuar. Ja soc massa gran per a aquestes coses —va observar la Meg, que s'ho passava tan bé jugant a disfressar-se com qualsevol noia.

—No ho deixaràs, n'estic segura. Almenys, mentre puguis passejar-te amb un llarg vestit blanc, els cabells deixats anar i joies de paper daurat. Ets la millor actriu que tinc, i tot s'espantaria si tu ho deixessis. Aquesta nit hem d'assajar. Vine aquí, Amy, i fes l'escena del desmai, perquè et poses rígida com un pal quan arribes a aquesta part.

—No puc evitar-ho. Mai no he vist ningú desmaiar-se, i no penso omplir-me de morats llançant-me en planxa com fas tu. Si puc deixar-me caure suaument fins a terra, ho faré. Si no, cauré sobre una cadira amb elegància. Tant me fa si Hug m'està apuntant amb una pistola —va replicar l'Amy, que no tenia grans dots per al teatre, però era l'heroïna, perquè, com que no era gaire alta, el brivall de l'obra se la podia endur a pes de braços mentre cridava.

—Fes-ho així. Entrellaça les mans suplicant i travessa l'habitació fent voltes mentre crides frenètica: «Roderic! Roderic! Salva'm! Salva'm!».

Mentre parlava, la Jo va fer una demostració que va acabar amb un melodramàtic crit que els va eriçar els cabells a totes.

L'Amy va intentar imitar-la, però avançava dreta com un pal, com un autòmat, i el seu «Oh» va sonar més al d'algú que es clava una agulla que no pas a por i angoixa. La Jo va rondinar desesperada mentre la Meg es trencava de riure i a la Beth se li cremava el pa en distreure's mirant l'escena.

—És una pèrdua de temps. Fes-ho tan bé com puguis quan arribi el moment, i si el públic riu, que ningú no em doni la culpa. Vinga, Meg.

A partir d'aquí, les coses van fluir sense sobresalts, i el senyor Pere va desafiar el món en un discurs de dues pàgines sense una

sola interrupció. La bruixa Hagar va entonar un lúgubre sortilegi sobre la seva caldera fumejant plena de gripaus bullents, Roderic va trencar les seves cadenes com un heroi i Hug va morir en una agonia de remordiment i arsènic pronunciant al final un salvatge «Aah, aah».

—És la millor que hem fet —va dir la Meg quan van acabar.

—No sé com pots escriure coses tan meravelloses, Jo. Ets com Shakespeare! —va declarar la Beth, convençuda que les seves germanes estaven dotades de la més sorprenent genialitat.

—No tant —va replicar la Jo modestament—. Crec que *La maledicció de les bruixes, una tragèdia operística* és bastant bona, però m'agradaria provar també amb *Macbeth*. Sempre he volgut interpretar la part del crim. «És una daga això que veig davant meu?»

—No, és una forquilla, amb la sabatilla de la mare torrant-se en lloc del pa. La Beth està hipnotitzada per l'obra! —va exclamar la Meg, i l'assaig va acabar amb una rialla general.

—M'alegro de trobar-vos tan contentes, filles —va dir una veu càlida des de la porta, i les actrius es van tombar per donar la benvinguda a una dama alta, d'aspecte maternal, que no anava vestida elegantment, però que tenia un cert aire de noblesa.

—Com ha anat el dia? Hi havia tanta feina, amb les caixes que han de sortir demà, que no he pogut escapar-me a dinar. Ha vingut algú, Beth? Com està el teu refredat, Meg? Jo, sembles cansada. Vine a fer-me un petó, Amy.

Mentre feia aquestes preguntes, la senyora March es va treure les sabates mullades, es va posar les sabatilles, es va asseure en una butaca, va fer una abraçada afectuosa a l'Amy i es va preparar per gaudir del moment més feliç de la jornada. Les noies es van apressar a preparar-ho tot perquè ella se sentís cò-

moda. La Meg va parar la taula, la Jo va portar llenya i va acostar les cadires, la Beth anava i venia del saló a la cuina, serena i ocupada, mentre l'Amy els donava instruccions a totes sense aixecar-se del seu seient.

Quan per fi es van asseure totes a prendre el te, la senyora March va dir, amb una mirada especialment alegre:

—Tinc un regal per a després.

Un somriure va il·luminar d'un en un, com un raig de sol, els rostres de les quatre germanes.

—Una carta! —va exclamar la Jo—. Una carta del pare!

—Sí, una carta llarga i bonica. Està bé, i creu que acabarà l'hivern millor del que pensàvem. Ens felicita el Nadal i envia un missatge especial per a vosaltres.

—Doncs va, afanyem-nos per acabar com més aviat millor! —va dir la Jo, ennuegant-se amb el te i deixant caure la torrada a la catifa pel costat de la mantega, de pura impaciència.

La Beth ja no va menjar més, i se'n va anar a un racó a esperar el moment mentre les altres es preparaven.

—Com m'agradaria poder anar a la guerra, també! De tamborinera... o d'infermera. Així podria estar amb ell i ajudar-lo.

—Pobre! —va dir l'Amy—. Ha de ser molt desagradable dormir en una tenda, i menjar aquelles coses tan dolentes, i beure en una tassa de llautó.

—Quan tornarà, mare? —va preguntar la Beth amb un tremolor a la veu.

—No abans d'uns quants mesos, filla, tret que es posi malalt. Es quedarà a complir el seu deure tot el temps que pugui, i nosaltres no li demanarem que torni ni un minut abans. Bé, veniu a escoltar la carta.

Es van apropar totes al foc; la mare, a la butaca grossa amb la Beth asseguda als seus peus; la Meg i l'Amy, situades una en

cada braç, i la Jo, recolzada al respall, on cap d'elles no podria notar la seva emoció si la carta esdevenia especialment commovedora. I, en aquells temps, poques cartes hi havia que no fossin commovedores, sobretot les dels pares que escrivien a casa. En aquesta es parlava poc de les asprors de la vida al front, dels perills quotidians i de la nostàlgia de la llar. Era una carta alegre i plena d'esperança, amb vívides descripcions de la vida militar, les marxes, les notícies de la guerra... Només al final l'escriptor es permetia deixar-se portar pels sentiments i l'amor vers la seva família.

«Dona a totes quatre el meu afecte i fes-los un petó. Digue'ls que penso en elles durant el dia, que reso per elles cada nit i que són en tot moment el meu millor consol. Un any encara sense veure-les sembla molt llarg, però recorda'ls que, mentre esperem, hem de treballar tots perquè aquests mesos tan durs no siguin inútils. Sé que es recordaran de tot el que els vaig dir, que es portessin bé amb tu, que compliran el seu deure i que lluitaran contra les seves flaqueses amb valentia. I sé que en sortiran vencedores i que quan torni podré estar més orgullós que mai de les meves donetes.»

Totes van plorar en arribar a aquella part. La Jo no es va avergonyir de la grossa llàgrima que li penjava de la punta del nas, i a l'Amy no li va importar que els rínxols se li aixafessin quan va amagar la cara a la falda de la mare mentre gemegava:

—Soc una egoista! Però intentaré ser millor, perquè no se senti decebut amb mi quan torni.

—Totes ho farem —va dir la Meg—. Jo penso massa en el meu aspecte i odio treballar, però intentaré canviar, si puc.

—Jo intentaré ser el que ens diu en la carta, una «doneta», i no pas una salvatge, i em centraré a complir el meu deure aquí en lloc de somiar ser en un altre lloc —va dir la Jo, convençuda

que mantenir la calma a casa era molt més difícil que enfrontar-se a un rebel o dos al sud.³

La Beth no va dir res, però es va eixugar les llàgrimes amb el mitjó blau de l'exèrcit que estava teixint i després va reprendre la seva tasca, per no perdre ni un segon a posar en pràctica els seus bons propòsits.

La senyora March va trencar el silenci que va seguir les paraules de la Jo dient en to alegre:

—Us recordeu de quan éreu petites i jugàveu al viatge del pelegrí?⁴ El que més us agradava era que us cordés les motxilles a l'esquena, us fes encàrrecs i us donés els barrets i els bastons per recórrer tota la casa des del soterrani, que era la Ciutat de la Destrucció, fins a les golfes, on ajuntàveu totes les coses que havíeu reunit per construir la Ciutat Celestial.

—Que divertit! Sobretot passar pel costat dels lleons, i lluitar amb Apol·lió, i creuar la vall dels Follets —va dir la Jo.

—A mi m'agradava arribar al lloc on s'abandonaven les càrregues i les deixàvem rodar escala avall —va afegir la Meg, i va sospirar.

—Jo no recordo gairebé res, només que em feia por entrar al soterrani i que m'encantaven el pastís i la llet que ens trobàvem en arribar a dalt. Si no fos massa gran per a aquestes co-

---

³ Des dels estats unionistes, s'anomenava «rebels» els combatents del bàndol confederat en la guerra de Secessió, ja que pertanyien als estats del sud que s'havien rebel·lat contra el govern federal.

⁴ Aquest joc està inspirat en una novel·la religiosa de John Bunyan publicada al segle XVII, que descriu de manera simbòlica el camí recorregut per un cristià fins a aconseguir la salvació eterna. El títol complet era *The Pilgrim's Progress from this world to that which is to come, delivered under the similitude of a dream* (*El viatge del pelegrí des d'aquest món al venidor, mostrat com un somni*). En la història, el protagonista, Cristià, surt de la ciutat de la Destrucció, travessa el pantà del Desànim i el turó de les Dificultats, on s'enfronta a dos lleons, lluita amb el diable Apol·lió i, després de recórrer molts altres llocs, arriba al castell dels Dubtes i finalment a la Ciutat Celestial, que simbolitza la salvació.

ses, m'encantaria tornar a jugar a això un altre cop —va dir l'Amy, que havia començat a parlar de renunciar a les coses de nens en fer els dotze anys.

—Mai no som massa grans per a això, filla, perquè és un joc al qual estem jugant sempre d'una manera o d'una altra. Les nostres càrregues són aquí, tenim el camí al davant, i el desig de ser felices i de fer el bé ens guia per superar tots els problemes i errors abans d'arribar a la veritable Ciutat Celestial. Així que suposeu que tornem a començar, però aquesta vegada no com un joc, sinó de debò, i veurem fins on podem arribar abans que el pare torni a casa.

—De veritat, mare? I quines són les nostres càrregues? —va preguntar l'Amy, que era una jovequeta molt literal.

—Cada una de vosaltres acaba d'explicar-la en veu alta, excepte la Beth. Crec que no en té cap —va dir la mare.

—Sí, sí que la tinc. Són els plats i els plomalls, i envejar les noies que tenen pianos bons, i tenir por de la gent.

La «motxilla» descrita per la Beth era tan curiosa que totes s'haurien trencat de riure, però no ho van fer, perquè haurien ferit els seus sentiments.

—Fem-ho —va dir la Meg, pensativa—. És només un altre nom per intentar ser bones, però la història ens pot ajudar, perquè, encara que vulguem ser-ho, és molt dur i se'ns oblida, i no ens esforcem al màxim.

—Avui érem al fossar del Desconsol i la mare ens ha ajudat a sortir-ne. On hauríem d'anar ara? —va preguntar la Jo, encantada de poder adornar els deures quotidians amb una mica de fantasia.

—El dia de Nadal al matí, mireu a sota del coixí i trobareu les vostres guies —va contestar la senyora March.

Van parlar sobre el nou pla mentre la vella Hannah desparava la taula, i després van treure les quatre cistelletes de labors,

i les agulles volaven als seus dits mentre cosien llençols per a la tia March.⁵ A cap no li interessava especialment allò de cosir, però aquella nit no van protestar. Van posar en pràctica el pla de la Jo de dividir-se les costures més llargues en quatre parts i les van anomenar Europa, Àsia, Àfrica i Amèrica, i d'aquesta manera s'ho van passar d'allò més bé, sobretot perquè anaven parlant dels diferents països quan els tocava cosir.

A les nou van parar de treballar i van cantar una estona abans d'anar-se'n al llit, com feien sempre. Només la Beth tocava el piano, i ho feia admirablement, acompanyant les senzilles cançons que entonaven. La Meg tenia una veu aflautada, i ella i la seva mare dirigien el petit cor; l'Amy refilava com un grill, i la Jo cantussejava amb el seu peculiar estil, deixant anar sempre una nota massa greu o desafinada en el moment àlgid. Ho feien així des que van aprendre a parlar, i allò s'havia convertit en un costum de la casa, perquè la seva mare era una cantant amb un talent natural. El primer so del matí era sempre la seva veu mentre anava i venia per la casa cantant com una alosa, i l'últim so de la nit era aquella mateixa veu càlida i alegre, perquè cap de les noies no se sentia massa gran per gaudir d'una melodiosa cançó de bressol.

---

⁵ Es refereix a la Josephine March, la tia d'en Robert March, el pare de les quatre germanes. La tia és una viuda rica que desaprova la pobresa i els costums caritatius de la família del seu nebot. La Jo treballa per a ella fent-li companyia i llegint-li llibres en veu alta.